

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bečkerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazásában szerint Megjelenik naponta délelőtt	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Impozáns keretek között folyt le a magyar-párt nagygyűlése.

Üdvözlő távirat dr. Nincsiy Momcsilonak.

Bečkerek dec. 27.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a bečkereki magyar-párt választási nagygyűlést a Centrál-kávéház különtermében, amely ez alkalommal zsufolásig megtelt nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül érdeklődő polgárokkal. A hallgatóság soraiban a magyarságon kívül nagyszámban voltak jelen szerb és német választók is, akik valamennyien lelkesen tüntettek a város népszerű és közkedvelt jelöltjei mellett és sűrűn szakították félbe

zajos tetszésnyilvánításokkal a szónokok beszédeit. A gyűlésről, amely mindvégig imponáns keretek között zajlott le, alábbi részletes tudósításunk számol be:

A gyűlés megnyitása.

A gyűlést kevéssel tíz óra után nyitotta meg Burget József, üdvözölte a szép számban legjelent hallgatóságot és átadta a szót dr. Várady Imrének, aki a következő beszédet mondotta:

Várady Imre dr. beszéde.

Igen tisztelt uraim: Nagy sajnálatomra be kell jelentenem az uraknak, hogy közvetlenül gyűlésünk megnyitása előtt levelet kaptam Beslity Nikola főmérnök úrtól, a radikális-párt helyi szervezetének elnökétől, amelyben közli velem, hogy mai gyűlésünkön, amelyen a legnagyobb örömmel vett volna részt, nem jelenhet meg, mert betegsége ágyhoz köti és ezért kéri kimentését. Sajnálom ezt annyival is inkább, mert hisz Beslity Nikola volt az, aki velünk vállaltva dolgozott azon eredmény elérése céljából, amelyet ma kötelességemnek tartok itt önöknek bejelenteni.

Eredményről akarok beszámolni. S bár személyes meggyőződésem szerint ez az eredmény nagyértékű, mégis sullyal bíró hatályt csak az által nyer, ha ezt uraim önök is elismerik, helyeslik és támogatják.

Választási paktum a radikális-párttal.

A kormány kiírta az első tartományi választást. E választásra a magyar-párt az országos, hivatalos radikális-párttal megegyezést létesített, választási paktumot kötött.

Uj államunk megalakulása óta ez az első eset, hogy a közös cél elérése érdekében a magyar-párt egy szerb párttal közéleti fegyverbarátságot kötött.

Ott is, itt is sok előítéletet, sok elfogultságot, sok érzelmi momentumot kellett leküzdeni, hogy ehhez az eredményhez juthassunk.

A magyarságnak teljesen szabad keze volt, orientációt kereshetett volna tehát bármily pártnál. Nem pusztán véletlen azonban, hogy itt a magyarság a radikális-párttal fogott kezét.

Régi együttműködés a radikális-párttal.

A mi generációnk első életemben, a mai időkig kihatással bíró politikai megmozdulása ezelőtt mintegy harminc évvel, a múlt század utolsó éveiben kezdődött.

Az akkori vármegyei közéletet feudális, korát mult, oligarcha szelleműnek, az akkori országos kormányzati irányt erőszakosnak, türelmetlenül sovínisztának, antidemokratikusnak tartottuk.

Ez ellen a vármegyei és kormányzati szellem ellen szállott harcba az akkoriban itt megalakult magyar ellenzék, — amelynek hathatós fegyvertársa akadt az akkori itteni radikális-pártban.

Ekkor léptünk először fegyverbarátságba, ekkor tanultam meg először közelebb megismerni a délvidek volt radikális vezetőit és közöttük a magyar ellenzéki mozgalom támogatására személyesen is segítségünkre jött Tomity Jása radikális vezért, aki az itteni szerb radikális-párt elismert szellemi irányítója volt.

Magyarok, radikálisok közös nagy célt tűztünk magunk elé:

A közéletnek európai értelemben vett igaz, demokratikus szellemben való átalakításának lehető előmozdítását.

Sikereink voltak, győztünk is, de buktunk is. Győzelemben, mint bukásban azonban soha szem előtt nem tévesztettük a kitűzött célt.

Igy küzdöttünk egymással és egymás mellett magyarok és radikálisok a közösnek tartott közéleti cél megvalósíthatása, vagy legalább is megközelíthetése érdekében.

A reánk szakadt világháború utolsó idejében, amikor Steyer főispánja alatt a mi irányzatunk jutott befolyáshoz, legalább a megyei

életben, meg is kezdődött közéleti ideálunk valóra válása, bevonult a megyeházára a nagy néprétegek boldogulását szem előtt tartó igaz demokrata szellem.

Az európai sovínizmus.

Jött csakhamar a nagy összeomlás. Nem veszi tőlem senki zokan az őszinte szót, hogy mélyen sajnó fájdalommal láttam hazám vesztét. De a lélek kínos vergődésében — egy vigasztaló sugárt véltem felfedezni akkor, amikor láttam, hogy az imperium változásával, volt fegyvertársaim kerültek a közéleti hatalom élére.

Abban reménykedtem, hogy tovább folytatott közös munkával most már az egész vonalon megvalósíthatjuk a közös célt.

Itt ért a nagy kiábrándulás. Nem számoltunk a nagy világháborúkat követő tömegpszichológiával. Kitért a türelmetlenség, a sovínizmus, nacionalizmus európaszerte s így áthullázmott ide is.

Ezért nem volt folytatható a közösnek vett cél megvalósítására irányuló közös munka. Én s velem együtt az itteni magyarság továbbra is az előbbi célt tartottuk szemünk előtt, — de a hatalomhoz jutott irányzat, úgy látszott, az általános európai irány befolyása alatt ép azt a türelmetlen sovén politikát folytatja, amely ellen pedig valamikor velünk egy fronton oly hevesen küzdött.

Locarno szelleme.

De az európai közszellemben nagy átalakulás történt. Győző és legyőzött államok gazdasági romlásba sodródtak. A közéleti erkölcs lesüllyedt. Az emberiség erkölcsi javai is, gazdasági érdekei is pusztulásnak indultak.

Ez általános romlás tovaterjedésének igyekezett gátat szabni: Locarno.

Ahogy nyomban a háború után az európai gyűlölködő sovínizma, nacionalista szellem hullámai átcsaptak új államunk határain, — úgy csapott át most a locarnoi szellem hulláma ide mihozzánk is.

Nincsiy és a magyarság.

Ez ország nagynevű államférfiai között is mindtöbben akadtak, akik a közéleti teljes kiengesztelődés, megbékülés, megértés szellemében munkálkodnak.

Ezen államférfiak közt elsősorban megemlítendőnek tartom azt a fér-

fiat, aki a magyarsággal oly őszinte rokonszenvet mutat, aki ezt a kibékítő hangulatot először vitte be a közéletbe, akinek köszönhetjük, hogy minden kicsinyes gáncs és félremagyarázás dacára is, nyíltan kilépett meggyőződésével — és ez Nincsiy Momcsilo külügyminiszter volt. Nem ma, hanem néhány évvel ezelőtt, amikor még az országnak teljes felelősséggel rendelkező külügyminisztere volt, akkor nyújtott ő már békejebbot nekünk, akkor hirdette már azt, hogy államunk erős alapokra csak úgy lesz helyezhető, ha ennek az országnak eddig félretolt kisebbségei teljes egyenrangú állampolgárai lesznek ennek az országnak.

A paktum jelentősége.

Ennek a megfontolásnak az első eredménye az, hogy velünk, mint szervezett, mint országosan szervezett magyar-párttal, mint teljesen egyenrangú társsal kötött fegyverbarátságot.

Ez új szellemi iránynak első, még kicsiny eredménye ez a választási paktum, amelyet a radikális-párttal megkötve önök elé hoztam jóváhagyásra, helyeslésre, pártolásra. (Élénk helyeslés.)

A Nobel-díj, mint a béke jutalma.

Hogy ez a szellem, amely Locarnoból áradt az emberiségre, most már mind általánosabbá válik, hogy állandó és maradandó, ezt bizonyítja az ezt követett második nagy európai esemény. A világbéke gondolatától áthatott elmék, ime az angol, a francia és a német külügyminiszter között osztják meg a nagy békejutalmat, a Nobel-díjat.

Világos jele ez annak, hogy az európai nagy közszellem a béke irányát vette.

Ebbe a közszellemben a béke, a megértés, az együttthaladás szellemébe kell, hogy irányítsuk mi is közéletünket.

A teljes egyenjogúság.

Ez irányban az első lépést, a választási paktumot, nyomom kell hogy kövesse a többi, mindaddig, amíg mi magyarok új hazánkban elértük a teljes egyenjogúságot.

A megegyezés célja.

Nekünk kisebbségeknek és a kisebb ségek közt nekünk magyaroknak, erre a megbékítő közszellemre anynyira szükségünk van, hogy anél-

kül sem kulturailag, sem gazdaságilag, sem politikailag erősödni, nyugodtan élni nem tudunk. Ezért, a mikor most bejelentem önöknek, mélyen tisztelt uraim, hogy a radikális-párttal megkötöttük ezt a választási paktumot, akkor teljes joggal kérhetem önöktől azt, hogy ehhez az első lépéshez adják meg a szentesítést, járuljanak hozzá és igyekezzenek ezen paktum szellemében mindazt megtenni, amit önöktől úgy mi, mint a tulajdonosok elvárunk.

Ezt a megegyezést mi ezidőszereint nem kötöttük semmiféle feltételhez, nem azért, mintha a magyarság súlyát mi nem tudnánk kellőképpen értékelni, mint inkább azért, nehogy súlyos feltételek felállításával a megegyezést talán lehetlenné tegyük, a megértést akadályok elé állítsuk, hanem tetűk azért, mert erős meggyőződésünk, hogy ha különféle ígéretek elérése fejében kötnék le a magyarság fegyverbarátságát, úgy nem érnék el azt, ami a továbbhaladásnak egyedüli alapja és ez a bizalomkeltés.

Amikor ezt az egységet megkötöttük, az a gondolat vezérelt, hogy végre megkezdődjék az együttmű-

ködés, hogy ennek folytán tényekből vállják láthatóvá, hogy itt semmi irredentizmus, semmi különválás, vagy különszakadás vágya nem él a magyar lelkekben, hogy tényekből fognak meggyőződést szerezhetni arról, hogy itt ennek az új hazának munkás, békeszerető, becsület-tudó állampolgárai vannak, ami által meg lesz a bizalom és a bizalom révén lesz elérhető, hogy a mi céljaink lassan-lassan a megvalósulás felé vezessenek.

Közéleti célunk pedig csak egy és ez az, hogy kulturánkban, hogy gazdaságilag, hogy politikai tekintetben elérjük a teljes egyenjogúságot.

A magyar becsület parancsa.

Befejezésül még egy kérésünk van önökhöz. Érezniük kell szerb polgártársainknak azt, hogy a magyarság politikai tekintetben ez országban súlyt jelent, ezt pedig csak úgy fogjuk elérni, ha a paktumot igaz magyar hűséggel, igaz magyar becsülettel megvalósítjuk olyképp, hogy a tartományi választásoknál minden magyar ember kötelességének fogja ismerni, hogy abba az urnába dobja a golyóját, amelynek élén a magyar- és radikális-párt közös listája van.

A nagygyűlés második szónoka.

Percekig tartó lelkes éljenzés követte Várady szavait, amelynek lecsillapulta után Burget József elnök átadta a szót dr. Borsodi Lajosnak, aki a következőket mondotta:

Pasity és a magyar kisebbség.

Igen tisztelt uraim! Ennek az országnak egyik legnagyobb államférfia, a nemrég elhunyt Pasity Nikola, halála előtt három nappal egy nagyfontosságú nyilatkozatot tett. Ebben a nyilatkozatban lefektette azt a gondolatot, hogy bár az alkotmány a maga egészében elismeri az itt élő kisebbségeknek és elsősorban a magyarságnak jogait, mégis közte és az élet között jelentékeny és nagy különbségek állanak még fenn. Elismerte azt, hogy az alkotmány szelleme az életbe még nem ment át és ezzel egyúttal alapot adott, szankeionálta annak a magyar-pártnak a létezését, amelynek létjogosultságát sokáig ebben az országban elismerni nem akarták. Mert akkor, amikor a magyar-párt néhány évvel ezelőtt megalakult, akkor mi azt mondtuk, hogy alakulásunknak nem faji az alapja, a mi alakulásunk azért szükséges, mert a való élet és az alkotmány szelleme között, a kisebbségi jogok tekintetében igen nagy eltérések vannak, mert a magyarság azt akarja, hogy elérje a legteljesebb polgári jogegyenlőséget, ami azonban egyelőre teljesen megvalósítva nincs. A magyar-pártnak ez volt az erkölcsi alapja és mikor a nagy államférfi ezt a kijelentést tette, ezzel önmaga a magyar-párt létjogosultságát ismerte el.

A magyar-párt létjogosultsága.

A magyar-párt az ő élete útján egy másik igen fontos állomáshoz érkezett el akkor, amikor a mostani tartományi választások előtt, az ország legerősebb pártjával, a radikális-párttal megkötötte a választási paktumot. Mert ez második elismerése annak, hogy a magyar-pártnak igenis van létjogosultsága.

Várady szerepe a paktum körül.

En véletlenül abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy közelről láthattam ennek a választási paktumnak a létrehozatalát, mert a mi vezérünk szűkebb baráti környezetéhez tartozván, alkalmam volt tapasztalni azt a gondos töprengést, azt az alapos megfontolást, amely dr. Várady Imrét ennek a választási szövetségnek a megkötésénél vezérelte. Önök mindannyian tudják azt, mindannyiunk lelkében él a tudat, hogy Várady Imre dr. minden szíve dobbanása a magyarságé és hogy az ő szebb jövője, boldogulása irányítja Várady dr. minden lépését. És ha vezérünk nem is fejtette volna ki oly meggyőző szavakkal azokat az indokokat, amelyek a paktum megkötését alátámasztják, a magyarság akkor is mélyen meg volna győződve arról, hogy ez alkalommal is bölcsességgel és körültekintéssel a magyarság érdekeit tartotta szem előtt és hogy mélyen átgondolva a paktum megkötéséből származó előnyöket, szánta rá magát arra az elhatározásra, amelynek eredménye a magyarság számára nem maradhat el.

Megegyezés — feltételek nélkül.

Megtudtuk vezérünk nyilatkozatából, hogy a paktum létesítését megelőző tárgyalások során az ő részéről az a nyilatkozat hangzott el, hogy a magyarságnak a szövetség ellenértékeképpen különös feltételei nincsenek. Ennek a kijelentésnek mélyreható értelme az, hogy a magyarság szebb jövőjét a barátságtól és megértéstől várja és a kölcsönös bizalom során kívánságai is teljesedésbe fognak menni. Jelenti azt, hogy a polgári egyenjogúsággal együtt kulturális és gazdasági előmenetelét is előbb-utóbb el fogja érni.

Városi lista.

En úgy gondolom igen tisztelt uraim, hogy helyzetünk ebben a választási küzdelemben azért is könnyebb, mert a mi listánk tulajdon-

képen nem is a magyar-párt és nem is két párt listája. Ez a lista a városi listája. Ez az igazi városi lista, mert nagyon jól tudjuk, hogy ennek a városnak kiválóbb fia Várady Imrénél nincs és ezért, ha az ő nevével indulunk küzdelemben, ennek a városnak minden polgára, nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül a legteljesebb szeretettel és bizalommal tart velünk. Arra kérem önöket, mutassuk meg ebben a városban is a magyar hűségét, mutassuk meg, hogy mint egy ember állunk valamennyien ezen zászló alá és hogy minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy a zászlót, amelyet Várady Imre neve díszít, győzelemre vigyük ebben a városban.

Itt engedjék meg igen tisztelt Uraim, hogy még egy kiváló névre hívjam fel a figyelmüket és ez Beslity Nikola neve. Az elsők egyike, aki felismerte a magyarság értékét, az elsők egyike, aki megbízott a magyar szó becsületességében, az első ember, aki baráti kézzel közeledett ebben a városban a magyarság felé, Beslity Nikola volt. A magyar lélek hálás és a magyar szív nem felejtje el azokat, akik elhagyatottságában baráti jobbot nyújtottak felé. Éppen azért szeretettel üdvözljük a lista vezérét, Beslity Nikolát is.

Győzelemre kell és győzelemre fogjuk vinni azt a zászlót, amelynek élén Beslity Nikola és Várady Imre neve áll.

Kinek köszönhető a paktum.

Ezután Várady Imre Borsodi beszéde kapcsán megemlékezett a radikális-párt felé való közeledés történeti előzményeiről, hangsúlyozván, hogy ennek a közeledésnek egyik lelkes propagálója az itt élő magyarságnak egyik értékes tagja, a nemrég elhunyt Végh Lajos dr. volt, majd rámutatott arra, hogy az első utat a közeledés irányában Burget József nyug. főgimnáziumi tanár lelkes szeretettel jelölte ki és hogy az ő érdeme az, hogy a közeledést célzó tárgyalások a régi magyar ellenzék egyik kipróbált barátja, Veszelinovity Iván dr. felé vezettek, aki igaz megértéssel karolta fel a felvetett ideát, az érintkezést a magyarság és Ninesity volt külügyminiszter között közvetítette.

Majd újból lelkes szavakkal ecsegtelte Ninesity volt külügyminiszternek a kölcsönös közeledés körüli érdemeit és ennek kapcsán azt az indítványt terjesztette elő, hogy a mai nagygyűlés üdvözlő táviratot küldjön Ninesitynek, amely indítványt a nagygyűlés egyhangúlag elfogadta.

A nagygyűlés bezárása.

A nagygyűlést Burget József elnök lendületes szavakkal zárta be, felhívva a jelenlevőket, hogy a 23-iki tartományi választásokon mindenki tegye meg kötelességét és jelenjen meg az urna előtt.

Pribicevity legfeljebb egy hónapi életet jósol az új kormányának.

Beograd, dec. 27.

Pribicevity tegnap a boszniai Vrologácson tartott népgyűlést, amelyen az új kormány megalakításával foglalkozott.

A radikális-klub azon az ülésén, amelyen még Pasity résztvett — mondotta Pribicevity — kijelentette Uzunovity, hogy Radicsal nem lehet együtt dolgozni. Igen érdekes volna most megtudni, hogy három hét után mennyiben változott meg a helyzet, hogy Uzunovity szükségességnek találta

nemcsak együtt dolgozni Radicsokkal, hanem egyenesen kapitulálni előttük. Ugy látszik, a paktumot Radics közvetlen környezetével kötötték meg. Legalább is ezt bizonyítja, hogy Radics testvére,

Pavle és sógora Kosutity kerültek be az új kormányba.

Miloszavljevity tábornok bevétele a kormányba pedig erőszakos lépést jelent. A mi népünk nem akarja sem a nyit, sem a burkolt diktatúrát. A diktatura még sohasem oldott meg semmit. Erre példa a görög és spanyol diktatura, de még Mussolini is csak kaoszt rendezett és még nem tudni, hogy milyen vége lesz — de jó, aligha.

Beszédét azzal fejezte be Pribicevity, hogy ez a kormány nagyon rövidéletű lesz. Egy héttől legfeljebb egy hónapig lesz képes dolgozni — és azután elkerülhetetlenül a választások fognak eldönteni, hogy mit gondol és hogy ítélt a nép a mostani rendszerről.

Az élet vendége — a vádlottak padján.

Bűnvádi eljárás indult egy becskerék költőnő és egy nyomdatulajdonos ellen.

Becskerék, dec. 27.

Mérő Margit, a legifjabb vajdasági költőgárda szárnyatbontogató tagja, pénteken jelentette meg az első verseskötetét, „Az élet vendége” címen. A könyvet a becskeréki Gutenberg-könyvnyomda állította elő és a szerző, aki egy személyben kiadó is, fontosnak tartotta, hogy első műve karácsonykor könyvpiacon kerüljön, ezért érhető idegességgel sürgette a kötet elkészítését. A lázas sietségben a nyomda megelégedett a sajtótörvényről és elmulasztotta a kötelempéldányok beszolgáltatását. Ebből azután váratlan bonyodalmak

keletkeztek, amelyek egy új sajtóper központjába juttatják a fiatal kezdőpoéta verskötetét.

Az ügyesség, amint a könyv terjesztéséről tudomást szerzett, elrendelte a kész példányok elkobzását, majd megmásmította határozatát és csupán az öt köteles példány sürgős beszolgáltatására utasította a rendőrséget. Egyidejűleg

eljárást indított a szerző-kiadó és a nyomdavállalat ellen, mert elmulasztották a köteles példányok beszolgáltatását és ezzel a sajtótörvénybe ütköző vétséget követtek el.

Megalakult az új kormány.

Beograd, dec. 27.

Három heti válság után végre karácsony előtti estén, pénteken megalakult az új kormány, amely bizonyos fokig meglepetésszerűen hatott, mert egyelőre csak a radikálisokból és Radicsékból alakult meg, minthogy a klerikálisok még nem döntöttek végleg arra nézve, hogy belépnek-e a kormányba vagy sem. A legnagyobb megépetés azonban az volt, hogy az új kormányban két parlamenten kívüli ember is van, Miloszavljevity tábornok, aki a közlekedésügyi tárcát vette át és

dr. Markovity Bogdán, a központi jelzálogbank igazgatója, aki a pénzügyi tárcát vette át.

Az új kormány névsora a következők:

Miniszterelnök: Uzonovity Nikola.
Külgügy: Dr. Périty Ninkó.
Belügy: Dr. Makszimovity Bózsó.
Közlekedésügy: Miroszavljevity Szevetszláv tábornok.
Hadügy: Hadzsity Szevén, tábornok.
Pénzügy: Dr. Markovity Bogdán.
Igazságügy: Dr. Szrkity Milán.

Erdő- és bányagügy: Szimonovity Milán.

Közoktatás: Trifkovity Misa.
Közegészségügy: Dr. Miletity Szlavko.

Vallásügy: Vuicsity Milorád.
Törvényegységesítő: dr. Jovánovity Vászta.

Agrárügy: dr. Radics Pávle.
Postaügy: dr. Superina Benjámin.
Kereskedelemügy: dr. Krajacs Iván.
Építésügy: dr. Kosutics.

A szociálpolitikai és földművelésügyi tárcát nyitva hagyták Korosecék részére.

A radikális-pártban nagy ellenzéke támadt az új kormánybanak.

Beograd, dec. 27.

Az új kormány megalakítása óta az összes politikai körökben nagy az élénkség. Az ellenzéki pártok éles kritika alá vették az új kormányt, amelybe parlamenten kívüli elemeket is bevontak. De maga a radikális-párt egy nagy része is elégedetlen Uzonovity új kormányával.

A radikális-klub december 29-ikére klubülést hívott egybe, amelyen meg fog nyilatkozni a klub igazi hangulata az új kormánnyal szemben.

Sok radikális képviselő igen élesen nyilatkozott a kormányról és élénk agitációt fejtenek ki a klubban, hogy minél több hívet szerezzenek maguknak a kormány ellen.

Sőt egy részük azal is fenyegetődzött, hogy bizalmatlanságot szavaznak a klubban és ha keil a szkupstinában is az új kormánybanak.

A radikális-klubban lévő ellentétek, amelyek a parázs alatt szunyadtak, úgy látszik most fokozott erővel törnek ki.

A radikális-párt ugynevezett Parsity-frakciója szemrehányást tett Uzonovitynak, hogy miért nem mutatta be a miniszterek névjegyzékét előbb a klubnak, mielőtt aláírás véget beterjesztette a királynak. A parlamentárizmus elleni attakot látnak abban is, hogy parlamenten kívüli egyéneket — főleg azonban, hogy magasrangú katonatisztet vittek a kormányba. Azt is nehezményezik, hogy Uzonovity éppen Radicsot sietett a kormányba bevenni, amikor pedig éppen ő miatta tört ki a kormány válsága.

A radikális-klubban ezen ellentétek kitergetése és megvitatása olyan hallatlan lármával és izgatott hangulatban történt, hogy a szkupstina udvarán tisztán lehetett hallani az óriási lármát. A klub alelnöke, Mihajlovity Ilija, éppen ez okból meg is tiltotta, hogy újságírók jöhessenek a klub tájékkára.

A klerikális-párt vezetőemberei ma érkeznek meg Beogradba és holnapra hívtak össze klubülést, amelyen dönteni fognak arról, hogy belépnek-e a kormányba. Korosec, hírszerint elégedetlen, mert Uzonovity nem mutatta be neki az új kormány listáját aláírás előtt — pedig megígérte. Elégedetlen azért is, mert Miroszavljevity tábornok kinevezése közlekedésügyi miniszterre megtörtént, holott Korosec azt akarta, hogy nyugdíjazzák a tábor-

nokot és a rendelkezési állományból törtéjék a kinevezése.

A demokrata-klubban is élénk vita fejlődött ki tegnap az új kormány megalakulása fölött.

A klub elhatározta, hogy a szkupstina sürgős egybehívását fogja követelni és igyekszik az egész ellenzéket egységesen megszervezni a kormány ellen.

A demokrata vezetőférfiak állító-

Bukarestben furcsa körülmények között letartóztattak és két héten át fogva tartottak egy becskereki szikvizgyárost.

Követségi intervencióra adtak át az SHS hatóságoknak? — Gyanus dollarkötvények vagy hamis okmánybélyegek.

Becskekerek, dec. 27.

A bukaresti rendőrség a napokban Csikós János becskereki szikvizgyárost a határra szállította és átadta a kikindai határrendőrségnek, amely a foglyot Beogradba kísérte. A beográdi Uprava Grada Becskekerekre továbbította a letartóztatottat és utasította a rendőrséget, hogy állapítsa meg, valódiak-e az amerikai állampapírok, amelyek Csikós birtokában vannak.

Csikós János három héttel ezelőtt utazott el Becskekerekről. Üzleti ügyei Romániába szolgáltatták, ahol nagyobb szabású üzleteket akart lebonyolítani. Bukarestben megismerkedett egy Nagy nevű kereskedővel, akitől Csikós négy vagon fát vásárolt. Amikor a fizetés esedékessé vált, Csikós kijelentette, hogy a szükséges összeget nem tudja készpénzben kifizetni, de

helyette amerikai állampapírokat ad,

amelyek teljesen egyenértékűek az eladási ár összegével. Nagy látszólag belement az üzletbe és az alku megkötése után megállapodtak, hogy másnap egy ismert bukaresti kávéházban találkoznak, ahol átadja az állampapírokat.

Csikós másnap pontosan megjelent a megbeszélés helyén, Nagy helyett azonban két detektív érkezett a találkára, akik igazolás után

letartóztatták a becskereki szikvizgyárost.

Csikós tiltakozott a molesztálás ellen, de abban a hitben, hogy itt nyilvánvalóan tévedésről van szó, átengedte magát sorsának, beletrődött letartóztatásába.

A rendőrségen legnagyobb meglepetésére egy sűrűn teleirt papírokat tartottak előbe, amelynek egyik sarkában

lag Korosecet is igyeksenek eltéríteni a kormányba való belépése szándékától. Igen élénk vitát provokált a klubban Miroszavljevity tábornok közlekedésügyi miniszterre való kinevezése, amit különben nagy rokonszenvennel fogadtak, mert remélik, hogy a meglehetősen kaotikus közlekedési viszonyainkban rendet fog teremteni.

két jugoszláv okmánybélyeg volt, a detektívek azt állították, hogy a két bélyeg hamisítvány és

alapos a gyanu, hogy a hamisítást Csikós követte el.

A letartóztatott tiltakozott a vád ellen, de ez mitsem használt. Kikutatták a zsebeit, elvették harmincezer leit kivevő készpénzét, elkobozták az amerikai államkötvényeket, amelyek igen tekintélyes összegre szólnak és utána bezárták a rendőrségi fogdába.

Fogsága tizennégy napig tartott és az alatt sűrűn kihallgatták, aminek nyomait könnyebb és súlyosabb természetű sebesülések alakjában még mindig viseli.

A rendőrségi fogdában megismerkedett egy jugoszláv állampolgárságu fogollyal, aki nálánál korábban szabadult ki. A fogolytárs szabadulása után felkereste a bukaresti SHS követséget és Csikós elbeszélése szerint —

a követségi titkár közbenjárásának köszönhető, hogy két heti fogság után átadták a jugoszláv hatóságoknak.

Kikindára érve, a hamis okmánybélyegekről szóló jegyzőkönyv elvesszett és Csikós ellen csak az okmányhamisítás gyanúját tartották fenn továbbra is. Beograd nem találta rendőrségét illetékesnek és ezért a letartóztatottat Becskekerekre kísérte, annak megállapítása végett, hogy

valóban hamisak-e a dollár kötvények.

Dimitrijevity Neven rendőralkapitány a mai nap folyamán több szakértőt hallgat ki.

Csikós János egyelőre letartóztatásban marad, amíg szerepét végletesen nem tisztázták.

HIREK

Elutasították a radikális-párt pancsevői listáját. Pancsevőről jelentik: A pancsevői törvényszék elutasította a radikális-párt hivatalos városi listáját, mert az ajánlási iven formai hibákat állapított meg. A hivatalos lista ilyenformán nem szerepelhet a január 23-iki kerületi választásokon. Pancsevői helyi politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a pancsevői radikális-párt a radikálisok második, ugynevezett disszidens listáját fogja hivatalosnak deklarálni, amelyen Milorádovity Péra szerepel vezető helyen. — Hir szerint a kovacsicai járás elmulasztotta betérjeszteni a hivatalos radikális-párti listát.

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, éhírneműjét stb. vevőre dinárira.

Adomány. N. N. 100 és özv. Farkas Ferencné 40 dinárt adományozott a Megyesi árváknak.

Kónya Ferencné 8 pár szandált adományozott a róm. kath. árvaháznak.

TUNGSRAM fejhallgatóval

tökéletes rádióvétel érünk el.
Gyári főlerekat: 2148
VOLTA R.-T. VELIKIBESKEREK

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötven ezer dinárba biztosította lakásberendezését, ruháját, éhírneműjét.

Ügyes és praktikus a diáknépség! Hamar rájött, hogy könyveit, füzeteket és mindennemű író- és rajzszereit milyen előnyösen vásárolhatja a „PRAVDA” könyv- és papírkereskedésben.

A „Kontinental” biztosító és viszontbiztosító társaság becskereki főügynöksége ezúton értesíti t. ügyfeleit, hogy irodáját 1927 január 1-ével az Alekszandrova utcai Lukinich-féle ház első emeletére helyezte át.

Sport

Fotball.

Karácsonyi serlegmárkőzés. Karácsony első napján:

Radnicski—Kadima 2:0 (2:0).
Bíró: Avramov.

Obility—Zsak 3:1 (2:1). Bíró: Brkity.

Másodnap a két győztes csapat mérkőzött:

Obility—Radnicski 5:4 (2:2).
Bíró: Brkity.

Beograd. Beográdi S. C.—Jugoszlávia 5:3.

Budapest. Karácsonykor két nemzetközi mérkőzés volt. Szombaton

mérkőzött a Fereneváros—Szlávia (Prága) 2:1. Vasárnapon pedig az

Ute—Szlávia 1:0 (0:0) eredményen.

Jég hockey.

Wiener Eislaufverein—Budapesti kereselyázó-egylet szombaton 3:0, vasárnap pedig 5:1 eredménnyel végződött.

Orient Bioskop

Hétfőn, dec. 27-én 5, 7 és 9 órákor

Buck Jones

Versenyfutás életre-halálra.

Pénztárnyitás: d. e. 10—11-ig, d. u. 1—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor

Amerikai kalandorfilm 5 felvonásban.

Csütörtökön charlestont táncolt Becskereken**pénteken lelőtte a feleségét és öngyilkosságot kísérelt meg.**

Megdöbbenő szerelmi dráma történt pénteken délután Noviszádon. A Moser és Wertheim cég egyik társtulajdonosának, Wertheim Mór gyarmatarukereskedőnek 27 éves fia, Wertheim Rudolf rálőtt a tőle eltávolított feleségére, majd magára fordította a fegyvert és a szívébe lött.

Wertheim kereskedelmi utazó és sűrűn fordult meg Becskereken. Az elegáns, jó megjelenésű és modoru fiatalembert a becskerei társaságok is megkedvelték s talán ennek a magyarázata, hogy csaknem minden második héten felült a kávéházi tánchelyiségben, talán olyankor is, amikor üzleti ügyei nem feltétlenül Becskerekre szóltak. Annál nagyobb meglepetést keltett Becskereken a tragédia híre, amely egy ide érkeztet telefonútesítés nyomán terjedt el.

Wertheim Rudolf már régóta megbánta a feleségétől való különválást és több ízben kérte az asszonyt, Mandl Hildát, hogy térjen vissza hozzá. A husz éves fiatal-

asszony azonban erről hallani sem akart. Ilyen előzmények után nyitott be pénteken délután Wertheim Rudolf a noviszádi „Szantaria”-cég Futoska-utcai irodájába, hogy — úgymond — feleségével, aki itt tisztviselő, néhány szót váltson. Mandl Hilda tisztviselőtársai magukra hagyták őket és néhány perc múlva megdermedten hallották az egymást után eldördülő revolverlövéseket. Beszaladtak a szobába, ahol

vérükben fetrengve találták a szerencsétlen házaspárt.

Wertheimet a szíve tájékán érte a lövés és életveszélyes sebet ejtett rajta. Mandl Hilda állapota szintén súlyos, de nem életveszélyes.

A szerencsétlen fiatalembert csütörtökön látták legutoljára Becskereken és innen — úgy tudják — pénteken utazott el Noviszádra. Csütörtök este még vígan és gondtalanul járt a charlestont és senki sem sejtette, hogy másnap délután füstölő revolverrel a kezében véresen fekszik a földön, eszméletlen, halálra sebzett felesége mellett,

Közvetítő- és hirdetőiroda**Velikakikindán.**

Közvetít mindenféle vételket, eladásokat, közbenjár katonai ügyekben és beszerez utlevélvizumokat a legrövidebb időn belül. 2232

VÉSNÖKI-és aranyműves munkát vállal **Kohn Dezső**

Pupinova (Árpád) u. 14. (Benó-udvar) Tekintse meg vételkényszer nélkül saját készítményű ékszerraktáramat

Eladó

5 drb szép, összerakható cserépkályha, 4 drb koks- és 3 drb fatüzelésre való kályha, 26 drb márványasztal, egy antik garnitúra, egy nagy állótűkór, komplett 6 személyes ezüst evőeszköz és egy szép nagy tajtékpipa. 2488 Bővebbet PIKING úgynöknél.

Eladó

egy 176 sz. közép nagyságú METEOR folytonégy kalyha

új samottirozással, 2627

egy íróasztal és egy vadonatúj, még használatlan

MINIMAX

Érdeklődni Csah József vegyértisztónál, Fendler-ház.

Termelőktől veszek

here-, lucerna- és vöröshagymamagot minden tételben, csakis ideai termést.

Mintázott ajánlatok küldendők:

Tima Vladiszavijevity magkereskedése és magtisztítótelepe Beograd, Bozsanszka utca 30., vagy postanski fah 287.

Rudolf Valentino élete és szerelmei E. Ramondtól, Ady tragédiája Révész Bélatól, Leányok, anyák, nagyanyák Csathó Kálmántól, Gróf Cohn Langenscheidtől, H. G. Wells: Amikor az üstökös eljön és más irodalmi újdonságok eredeti kiadói **HUGÓ REISZ**-nál árákon

Nagy választék ifjúsági ajándékkönyvekben

Eladó egy két éves, simenthali

tenyészbika

2483

Cím a kiadóhivatalban.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések), Velikibecskerek, Etvesova u. 5. Fuvarlevelek a „METEOR” irodában, Wilsonov trg 1. (Korona-szállóval szemben) is leadhatók részemre.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

ÚJÉVI AJÁNDÉK UL**Könyvek** a modern irodalom legújabb termékei szerb, magyar és német nyelven**Épeskönyvek, emlékkönyvek**

róasztali garnitúrák
rattáskák
rőszer különlegességek
gen nagy választék!

PRAVDA

apir- és könyvkereskedésben
Városháza-épület.

OLCSÓ ÁRAKI

2430 Bármily méretű ovális

forgattyucsapok leesztergályozása

akár a helyszínen is.

Hengerfurás, valamint gépalkatrészek
pontos lecsiszolása.

LANG és CSADA

Velikibecskerek,
gépjavító- és mechanikai
műhelye.

RUFF

cukorkaüzletben
állandóan friss
árú készlet. 2264

Velikibecskerek, Pányi-palota.**PLEITZ FER. PÁL**

könyvnyomdája

Velikibecskerek

Obilityeva (Zápolya) u. 1. Telefon 21.

Alapított 1846.

**Nyomatványok modern kivitelben.
Lapkiadás. Nyomatványraktár. Töm-
öntöde. Könyvkötészet. Vonalozó
intézet. Ruggyantabélyegzőgyártás.**

Kiadja Pleitz Fer. PÁL